

Kattens beteende och behov

Text & foto: Therese Luthman

Susanne Hellman Holmström inledde föreläsningen med att berätta lite om sin bakgrund och hur hon börjat arbeta som kattspecialist. Det är ca 1,5 år sedan Susanne startade upp verksamheten Kattspecialisten, då det var många som ringde henne angående beteende frågor på katt till hennes jobb som foderspecialist. Susanne jobbar helst i kattens hemmiljö, för där är katten trygg och visar sitt rätta jag.

Det som var mest överraskande var att det var mest män som ringde till Susanne, de hade tröttnat på att familjens katt (som egentligen var kvinnans katt) hade ett felaktigt beteende. Mannen hade provat att ställa ultimatumet – katten eller jag och fått svaret ”Vart ska du flytta då?”

De vanligaste problemen Susanne stöter på är att katten kissade eller bajsar på fel ställe, eller att den anfaller. Därför handlade dagens föreläsning om vad katten behöver för att bli en bra individ och vad man kan göra om något går fel.

Kattens ursprung

För att få en förståelse för kattens beteende måste vi titta på dess ursprung. Katten är från början ett ökendjur. Detta kan vi se på:

- kattens noggrannhet att gräva ner sina bytesdjur (maten som den inte vill äta) och sin avföring. Beteendet används för att inte signalera till större rovdjur att ”här bor en katt”.
- Att katten precis som dromedar/kamel så har katten vätskedepåer, som sitter i påsarna under magen. I dåliga tider måste katten ta av fett för att omvandla det till vatten. Här är det många som felaktigt tror att katten är tjock när den har depåer under magen – detta visar endast att det är ett välmående djur som klarar en torr period. Om katten är tjock skall avgöras genom att titta på den uppifrån över ryggraden.
- Att katten är ett värmesökande djur som jagar på natten och har ett bra mörkerseende.
- Katten har rovdjurständer, vilket visar att den är en köttätare. Den sliter sönder sitt byte med huggtänderna och använder klorna för att hålla fast bytet. Jämför man med människan så har vi fingrar och ett färgseende, vilket visar att vi är beroende av att se när vår mat är mogen och kunna plocka den.
- Katten är en kortdistansare, den är lite närsynt men hör bra.
- Katten har en inbyggd GPS i form av morrhår och ögonfransar. Vid jordbävningar har katter visat sig stressade medan hundarna fortfarande snarkade tryggt i sina korgar. Katterna har blivit påverkade av de luftströmmar som träffar deras morrhår.
- Katten är misstänksam och försiktigt, detta för att den är ett ensamlevande djur som bara kan lita på sig själv.
- Katten vill känna igen sin mat, den går på doft innan den äter. Katten har bara 463 smaklökar mot människans 9000.

Katten som kommer från ett rovdjurssläkte, är en skygg individ som vild och har en bra täckfärg. Detta påverkar vi i aveln, men ursprunget finns ändå med i bagaget.

Dåtid och Nutid

Susanne läste högt ur en bok från 1928 som hade titeln Veterinären. Boken innehöll all information om djur som man kunde behöva veta på den tiden och hela 6 sidor var dedikerade till katten. Innehållet i boken visade att katten först och främst användes som råttfångare, den kunde få 3-4 sjukdomar och det enda som hjälpte var att avliva den. Så katten har gjort en enorm klassresa, från att vara en arbetare som slogs ihjäl vid minsta tecken på sjukdom till att vara en prydnad i finrummet.

I Sverige finns idag ca 1,4 miljoner katter som till övervägande del ägs av kvinnor. Av dessa är ca 150 000 raskatter, 150 000 arbetande katter (stall- och ladugårdskatter) och resterande är sk. familjekatter. En tydlig trend är att många unga par skaffar katt innan man skaffar barn och stöter på ett stort problem – Man får inte sova om natten, för katten härjar! Av de katter som Susanne träffar är övervägande andelen huskatter, birmor, bengaler och rexar, men hon hade aldrig träffat på en maine coon.

Kattung

Det vanligaste felet är att kattungen tas för tidigt från mamman, detta ger känsliga och stressade individer. Många katter byter fortfarande ofta hem vid 8 veckors ålder och hinner då aldrig få den trygghetskänsla som kommer vid 10-11 veckors ålder. Vid 10-11 veckors ålder frigör kattungen sig från mamma och flocken genom att gå ensam och söka sig bort.

Vissa kattungar behöver mer tid och vissa mindre, Susanne's råd är att iaktta sina kattungar och låta den som är lite osäker stanna under en längre tid med sin mamma än de som tidigt söker sig från flocken.

Det är viktigt att kattungarna får bli sociala och umgås med människor, träffa diskmaskin, dammsugare och annat man kan stöta på i ett hem. Men de behöver också lugn och ro utan att bli bankade på av stora kattindivider som inte tycker att kattungarna skall störa dom.

Kattmammans spinnande är en signal till kattungarna om att hon mår bra och att allt är bra, dessutom medför det att feromoner utsöndras vid juverområdet. Feromoner är en sorts ordlös kommunikation för katten, då katterna kommunicerar med olika typer av dofter.